

FIZIKA FANINI O'QITISHDA ZAMONAVIY USULLAR

Ergashev A.J. Bobobekova Z. M.

Samarqand davlat tibbiyot universiteti

Annotatsiya: XXI asr odamlari ilodkor insonlardir. Maqolada zamonaviy tadqiqotchilarning turli sohalarda kasbiy faoliyat uchun bo'lajak mutaxassislarini tayyorlash masalalari bo'yicha fikr keltirilgan. AKT dan foydalanishdagi dars metodologiyasi klassikadan sezilarli farq qilishi haqida bir necha texnologiyalar batafsил bayon qilingan.

Kalit so'zlar: AKT, raqamli ta'lif manbai, interfaol, seminar, innovatsiya

Zamonaviy fizika darsi bir qator ta'lif muammolarini hal qilishga qaratilgan:

- talabalar tomonidan fizik nazariyalar asoslarini o'zlashtirish;
- kuzatilgan jarayonlarni tahlil qilish uchun bilimlarni qo'llash;
- talabalar o'rtasida kuzatuv, majoziy va analitik fikrlashni rivojlantirish;
- talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish, xulosalar chiqarish, ma'lumotni idrok etish va o'zgartirish qobiliyati;
- kognitiv qiziqishni shakllantirish va saqlash fizikaga.

Zamonaviy fizika ta'lifi quyidagi manbalar yordamida amalga oshirilishi kerak:

- 1) ta'lif – o'quv-uslubiy adabiyotlar, vizual o'quv vositalari, laboratoriya uskunalari, texnik o'quv vositalari va AKT vositalarini o'z ichiga oladi.
- 2) axborot-darslik, videofilm, matn muharriri, televizion dasturlarni o'z ichiga oladi.

3) raqamli ta'lif manbai (COR) – raqamli video film, ovozli fayl muharriri, kitobning raqamli tavsifi va boshqalarni o'z ichiga oladi. bugungi kunda fizikani o'rganish uchun juda ko'p sonli kompyuter dasturlari mavjud. Dasturlarni darslarda foydalanish turiga qarab tasniflash mumkin: o'quv, namoyish, kompyuter laboratoriyalari, vazifalar to'plamlari, nazorat dasturlari, kompyuter modellari, laboratoriya ishlari, kompyuter didaktik materiallari.

Fizika darslarida interaktiv kompyuter texnologiyalari bular:

- multimedia texnologiyalari, kompyuterlardan talabalar va o'qituvchilarning kundalik o'quv ishlari vositasi sifatida foydalanish;
- meta-fan aloqalarini amalga oshirish;
- o'quv telekommunikatsiya loyihibarini amalga oshirish;
- Internet tarmog'idan foydalangan holda ma'lumotlarni qidirish va qayta ishlash;
- virtual laboratoriya ishlarini bajarish. Interfaol texnologiyalardan foydalangan holda fizika bo'yicha o'quv jarayonini tashkil etishning quyidagi asosiy shakllarini ajratish mumkin:

- Power Point dasturida taqdimot shaklida o'quv qo'llanmalarini yaratish;
- interfaol doskadan foydalangan holda topshiriqlar;
- L-mikro uskunalardan foydalangan holda namoyish eksperimentini o'tkazish;
- tayyor multimedia mahsulotlardan foydalanish.

Yuqorida aytilganlarning barchasini inobatga olgan holda, axborot texnologiyalaridan foydalanan darsni yanada qizg'in, samarali qilish va o'quv jarayonini sifat jihatidan yangi darajada amalga oshirish imkonini beradi degan xulosaga kelishimiz mumkin. O'quv materialini idrok etish

faol ravishda amalga oshiriladi, mavzuga e'tibor, qiziqish kuchayadi, tushunish yaxshilanadi, yodlash yanada mustahkam bo'ladi.

Turli xil faoliyat turlarini almashtirish darsda ishlashda charchoq va monotonlikni oldini oladi. Interfaol ta'lim texnologiyasidan foydalanish o'qituvchiga har bir talabaning faoliyatini birlashtirishga, o'quv faoliyati va shaxslararo kognitiv aloqani bog'lashga imkon beradi. Yangi XXI-asrda ta'limda yangi tendentsiyalar paydo bo'ldi. Qadimgi muammolarga yangi yondashuvlar paydo bo'ldi: qanday va nimani o'qitish, yangi pedagogik texnologiyalar, usullar, o'qituvchi va talaba o'rtaqidagi munosabatlarga yangi qarashlar. Bugungi kunda talabalarning bilim faolligini rivojlantirish, bilish jarayoniga qiziqishni shakllantirish, o'quvchilarga o'rghanish sub'ekti bo'lish, oson navigatsiya qilish imkonini beradigan ma'lumotlarni qidirish, o'zlashtirish, qayta ishslash va qo'llash usullariga qiziqishni shakllantirish ayniqsa muhimdir. bugungi tez o'zgaruvchan dunyoda,

So'nggi o'n yilliklarda talabalarning tabiiy sikl fanlariga qiziqishi asta-sekin pasaydi. Ilmiy-texnik inqilob va jamiyatni axborotlashtirish jarayonining kengayishi sharoitida bunday hodisa paradoksal ko'rindi.

Fizika kursining hozirgi holatini tekshirish quyidagilarni ko'rsatadi:

- mafkuraviy, politexnikaviy va insonparvarlik yo'naliشining zaifligi (u tafakkur, axloqiy va estetik tarbiyani rivojlantirishga, atrofimizdag'i olamga dialektik yondashuvni shakllantirishga kam hissa qo'shadi);

- hayotiy muammolarga, birinchi navbatda, ekologik ta'lim muammolariga e'tiborning yetarli darajada yo'qligi;

- motivatsiyaning yetarli emasligi (umumiyo'rasm bilan tanish bo'limgan talabalar ko'pincha nima uchun muayyan muayyan masalalar o'rghanilayotganini tushunmaydilar; bundan tashqari, ko'plab tushunchalar talabalarning yosh manfaatlarini hisobga olmasdan juda kech shakllana boshlaydi);

- talabalarning qiziqish va qobiliyatini hisobga oladigan yondashuvning yo'qligi (natijada, kimlardir uchun fizika kursi o'ta qiyin bo'lib chiqadi, boshqalar uchun esa, aksincha, zerikarli va qiziqmas).

Ushbu ishning maqsadi shaxsiy pedagogik tajribani hisobga olgan holda fizika darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish xususiyatlarini ko'rib chiqishdir.

Shu munosabat bilan o'qituvchi oldida quyidagi savollar tug'iladi.

Talabalarni qanday qiziqtirish mumkin? Qanday qilib ularni o'qishga undash kerak?

Fizika fanini o'rghanish oxirida takroriy so'rov o'tkaziladi. Savolga: "Sizga kelajakdag'i kasbingizda fizika kerakmi?" "Ha" - 99,7% javob O'rta maxsus kasb-hunar ta'limi muassasalarida o'qitishning yakuniy maqsadi mutaxassis tayyorlash bo'lganligi sababli, uning yuqori malakasi faqat o'qishga, har bir fanga motivatsion munosabatda bo'lishi mumkin. talabalarning o'qish davridagi motivatsiyasi o'zgarishi mumkin.

Xulosa. Shuni yodda tutish kerakki, keng xilma-xillik faqat o'qituvchi o'zining shaxsiy o'qitish texnologiyasining xususiyatlarini, ma'lum bir guruh va alohida talabalarning xususiyatlarini hisobga olmasagina zararli bo'lishi mumkin.

Bitta dars doirasida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining barcha resurslari va imkoniyatlaridan foydalanish mumkin emas va imkonsiz, ularni ta'limga tatbiq etish tizimi muhim

ahamiyatga ega. Bu tizimni har bir o‘qituvchi mustaqil ravishda qurishi mumkin va qurishi kerak, shunda zamonaviy dars yanada samarali va faol bo‘ladi, o‘quvchilarning fanga qiziqishini oshiradi va ta’lim sifatiga ijobiy ta’sir qiladi.

Demak, ta’limdagi innovatsiya deganda pedagogik texnologiyalarni, metodlar, metodlar va o‘qitish vositalarini takomillashtirish jarayoni tushuniladi. Hozirgi vaqtida innovatsion pedagogik faoliyat har qanday ta’lim muassasasi ta’lim faoliyatining muhim tarkibiy qismlaridan biridir. Va bu tasodif emas. Aynan innovatsion faoliyat nafaqat ta’lim xizmatlari bozorida muassasaning raqobatbardoshligini yaratish uchun zamin yaratadi, balki o‘qituvchining kasbiy o‘sish yo‘nalishini, uning ijodiy izlanishini belgilaydi va talabalarning shaxsiy o‘sishiga yordam beradi. Shuning uchun innovatsion faoliyat o‘qituvchilarning ilmiy-metodik faoliyati va talabalarning o‘quv va tadqiqot faoliyati bilan uzviy bog‘liqdir.

ADABIYOTLAR

1. “Eksperimental topshiriqlar” V.F. Shilov . Talabalar uchun mini-loyihalar). Kelajak uchun Intel Education, Moskva 2004 yil.
2. Galeeva, N.L. Ta’lim texnologiyasi ISUD / N.L. Galeev. - M.: Talab bo‘yicha kitob, 2013. - 220 b.
3. Kudryavtseva A. G. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar Federal davlat ta’lim standartini amalga oshirish asosida malakali mutaxassislarini yuqori sifatli tayyorlash uchun asos sifatida // Zamonaviy pedagogikaning dolzarb masalalari: V stajyorning materiallari. ilmiy konf. (Ufa, 2014 yil may). - Ufa: Yoz, 2014. - S. 167-173.
4. Ta’lim tizimida yangi pedagogik va axborot texnologiyalari / Ed. E.S.Po‘lat – M., 2000y